

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 2^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1950

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Τὸν *Γενικὸν Γραμματέα* κ. Γεώργιον Π. Οἰκονόμον κωλυόμενον ἀναπληροῦσι ὁ *Γραμματεὺς τῶν Δημοσιευμάτων* κ. Ἐμμ. Εμμανουήλ, τοῦτον δὲ ὁ *Γραμματεὺς τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν* κ. Κ. Ἰσαακίδης.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΦΑΚΕΛΩΝ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 12 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἐγένετο δεκτὴ ἡ κατάθεσις παρὰ τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν κάτωθι κλειστῶν φακέλων ὑπὸ: Ἐμ. Μανουσάκη (ἀρ. πρωτ. 24696) — Ν. Β. Ρούτσου (ἀρ. πρωτ. 24666) — Π. Ὀρφανίδου (ἀρ. πρωτ. 24667) καὶ Κ. Βραχάμη (ἀρ. πρωτ. 24697).

ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ κ. Ἐμμ. Ἐμμανουήλ, παρουσιάζων τὸ βιβλίον τοῦ κ. Σ. Γαλανοῦ: «Χημεία τροφίμων καὶ εὐφραντικῶν», ἔκδ. 2α, τόμοι Α - Ε, Ἀθήναι 1948 - 1950, λέγει τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὴν πεντάτομον δευτέραν ἔκδοσιν τῆς Χημείας τῶν τροφίμων καὶ εὐφραντικῶν τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ συναδέλφου κ. Σ. Γαλανοῦ.

Ἡ ἀπατηλὴ πρόοδος τῆς νοθεύσεως τῶν τροφίμων μοιραίως ἐπέφερε καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνιχνεύσεως αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ τεχνικὸς οὗτος κλάδος τῆς ἀναλυτικῆς χημείας, μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καθ' ἃ ὁργιάσατο καὶ ἡ νόθευσις τῶν συνειδήσεων, ἐξυψώθη εἰς πολύτιμον μάθημα καὶ οὕτως ιδρύθησαν εἰδικαὶ ἔδραι εἰς τὰ Πανεπιστήμια. Ἡ κερδοσκοπικὴ καιροσκοπία δὲν

ἐπιδιώκει μόνον τὴν ἀπάτην διὰ γνωστῶν πρὸς νόθευσιν τρόπων, ἀλλ' ἐπινοεῖ πρωτότυπα μέσα εἴτε πρὸς ἐπαύξεισιν τοῦ βάρους τοῦ νοθευομένου τροφίμου, εἴτε πρὸς ἀπόκρυψιν φθορᾶς αὐτοῦ, εἴτε πρὸς παραπλάνησιν τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τῆς παροχῆς ἄλλοτριῦ τοῦ ζητουμένου προϊόντος. Τροφιμοκάπηλοι εἶναι καὶ οἱ ἀναμιγνύοντες λόγῳ κέρδους οὐσίας μικροτέρας θρεπτικῆς ἀξίας μεθ' ἄγνωστων προϊόντων.

Ὁ κ. Γαλανὸς διὰ τοῦ διεξοδικοῦ τούτου ἔργου συμπληρώνει τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν διὰ πολυτίμου καὶ ἀπαραιτήτου πονήματος χρησίμου εἰς χημικούς, φαρμακοποιούς, ἰατροὺς καὶ εἰς πάντα ἀσχολούμενον περὶ τὰ τρόφιμα.

Ὁ πρῶτος τόμος διαλαμβάνει τὰς θρεπτικὰς ὕλας, λευκώματα, λίπη, ὕδατάνθρακας, γλυκοσίτας, λιποειδῆ, βιταμίνας, ἔνζυμα, ὄργανικὰς ὕλας καὶ ἀνοργάνους θρεπτικὰς οὐσίας. Ταῦτα περιγράφονται βιοχημικῶς καὶ καθορίζονται ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς.

Εἰς τὸν δεῦτερον τόμον ἀναγράφονται λεπτομερῶς αἱ γενικαί, φυσικαὶ καὶ χημικαὶ μέθοδοι τῆς ἀναλύσεως τῶν τροφίμων μετὰ τῶν σταθερῶν αὐτῶν.

Ὁ τρίτος τόμος περιλαμβάνει τὰ ζωϊκὰ τρόφιμα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν προϊόντα, τὴν σύστασιν καὶ τὴν ἔρευνάν των.

Ὁ τέταρτος τόμος περιέχει τὰ φυτικὰ τρόφιμα, τὰς γλυκαντικὰς ὕλας, τὴν ἐξέτασίν των καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν γνωμάτευσιν.

Ὁ πέμπτος καὶ τελευταῖος τόμος περιλαμβάνει τὰ εὐφραντικὰ ὡς ἀποκαλεῖ τὰ Genusmittel, τὸ ὕδωρ καὶ τὰ εἶδη τῆς κοινῆς χρήσεως.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Γαλανοῦ λεπτομερὲς καὶ σαφὲς θὰ καταστῇ ἀπαραίτητος ὁδηγὸς οὐ μόνον τοῦ χημικοῦ τῶν τροφίμων ἀλλὰ καὶ τῆς Πολιτείας, τιμᾷ δὲ τὸν φιλόπονον συγγραφέα του, ὅστις δὲν ἐφείσθη κόπων καὶ δαπάνης.

Ὅταν τὸ 1887 ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Δαμβέργης κατεῖδε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου τομιδίου «Νοθεύσεις ἐδωδίων καὶ ποτῶν καὶ ἐξέλεξις αὐτῶν» (ἔλειπε τότε παντελῶς τοιοῦτος ὁδηγὸς) τοιαύτη ἦτο ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ του ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου καὶ τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐνεποίησε καὶ εἰς τοὺς μὴ εἰδικοὺς ὥστε ὁ ποιητὴς Στέφανος Μαρτζώκης ἐδημοσίευσεν περὶ αὐτοῦ ποιητικὴν κριτικὴν εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἑβδομάς» τοῦ 1887 (13 Ἰουνίου) διὰ τοῦ ἐξῆς τετραστίχου :

*Ἡ ἐπιστήμη του δείχνει κί' ἐξετάζει
τὴν νοθεία σταῖς τροφαῖς κί' στὰ ποτὰ
Ἡ δὲ ποίηση. . . ἐκείνη ἄς ξεσκεπάσει
Ὅσα κρύβει ἡ ἀνθρώπινη καρδιά.*

Ὁ Δαμβέργης ἀπήντησε καταλλήλως.

Ὁ κ. Γ. Ἰωακείμωγλου, καταθέτων τὰς ἐργασίας: α) Σ. Σπεράντσα: «Ὁρθοδοντική», ἔκδ. 2α, Ἀθῆναι 1949, καὶ β) Θ. Μαυρογορδάτου: «Παθήσεις στόματος», Ἀθῆναι 1949, ὠμίλησε καταλλήλως διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον τῶν συγγραμμάτων τούτων.

Ὁ κ. Σ. Σκίπης, εἶπε τὰ κάτωθι παρουσιάζων τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἀ. Καμπάνη: «Ἱστορία τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας», Ἀθῆναι 1949.

Ἡ Νέα Ἑλληνικὴ λογοτεχνία ποὺ δὲν εἶναι χθεσινὴ — κάθε ἄλλο μάλιστα — ἐστερεῖτο μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὴν Ἱστορίαν της. Ὁ μελετητὴς της, ἰδικὸς μας ἢ ξένος ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν ὡς εἰς μίαν ἄγνωστον πόλιν χωρὶς ὁδηγόν. Νεοελληνισταὶ ξένοι καὶ νεοέλληνες, ἀσχολούμενοι μὲ τὴν κριτικὴν, ἐπεχείρησαν τότε νὰ συμπληρώσουν ἐκ τῶν ἐνότων τὸ μέγα αὐτὸ κενόν. Ἀναφέρω τρεῖς ἐξ αὐτῶν: Τὸν ὀλλανδὸν καθηγητὴν τῆς Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας Ἐσσελινγκ ποὺ μαζί μὲ τὸ γάλλο καθηγητὴ Οὐμβέρτο Περνὸ ἐδημοσίευσαν στὴ γαλλικὴ γλῶσσα μία ἀξιόλογη ἀλλὰ ἀνεπαρκῆ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, τὸν Ἡλία Βουτιερίδη ποιητὴ καὶ λογοτέχνη, τὸν Ἀριστο Καμπάνη καὶ ἄλλους:

Ἀλλὰ ἡ μόνη Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας ποὺ μέσα σὲ ὀλίγα χρόνια ἀνετυπώθη πέντε ἕως τώρα φορές, κάθε φορὰ συμπληρωμένη, εἶναι τοῦ Ἀρίστου Καμπάνη. Αὐτὴν ζητοῦν ὄχι μόνον οἱ δικοὶ μας ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι. Πρὸ ὀλίγου μάλιστα ἐπροτάθη ἀπὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἀμερικῆς ἡ μετάφρασις της εἰς τὴν Ἀγγλικὴν. Δὲν γνωρίζω ὑπὸ ποίους ὄρους.

Γνωρίζω ὅμως ὅτι σχεδιάζεται ἡ ἕκτη της ἔκδοσις στὴν Ἑλληνικὴ ἐκ νέου φυσικὰ συμπληρωμένη. Ποῦ ἔγκειται ἄραγε ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐπιτυχία — γιατί περὶ μεγάλης ἐκδοτικῆς ἐπιτυχίας πρόκειται — τοῦ βιβλίου αὐτοῦ:

Στὴν ἀγρία κατάρτισι τοῦ συγγραφέα του ἢ στὴ βαθιὰ του γνῶσι τῆς γλώσσας μας ἢ στὴν ἐπιγραμματικὴ του ἔκφρασι ποὺ ξέρει ν' ἀποφύγη κάθε πλεονασμὸ καὶ κάθε περιττολογία ἢ στὸ ὠραῖο του πνεῦμα;

Σὲ ὅλα αὐτὰ μαζί βέβαια, ἀλλὰ προπάντων νομίζω στὴ δύναμί του νὰ βλέπη μὲ ἀντικειμενικότητα πρόσωπα καὶ πράγματα. Ὁ σοφὸς συνάδελφος κ. Ἀμαντος κρίνοντας τελευταῖα μιὰ νεότερη Ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀφίνει νὰ διαφαίνωνται οἱ κάποιοι φόβοι του γιὰ τὴν ἀξία της.

Ἡ ἀκαταστασία τονίζει ποὺ ὑπάρχει στὶς ἐκδόσεις μας, στὰ περιοδικὰ μας καὶ σὲ ὅλα μας ἐμποδίζει κάθε ἐργασία ἐπιστημονικὴ σχετικὴ μὲ τὴν Νέα Ἑλλάδα. Ἀποφεύγει ὅμως νὰ πῆ ὅτι μέγα ἐλάττωμα τῆς Ἱστορίας αὐτῆς ἔγκειται

στὸν ὑποκειμενικὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον εἶναι γραμμένη. Σύνθημα τοῦ συγγραφέως τῆς εἶναι ἢ μὲ κάθε τρόπο ἐξυπηρέτησις ὠρισμένων τάσεων καὶ ἐπιδράσεων. Δὲν λέγω βέβαια ὅτι καὶ ὁ Ἄριστος Καμπάνης δὲν κινεῖται μὲ περισσότερην ἄνεσι στὸ παρελθὸν παρὰ στὸ παρόν. Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς Ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου ἕως στὴν ἐποχὴ τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, ἡ Ἱστορία του εἶναι κατεσπαρμένη μὲ τελειωμένες μελέτες καὶ λαμπροὺς χαρακτηρισμοὺς, γιὰ τ' Ἀκριτικὰ τραγούδια, γιὰ τὰ παλιὰ Χρονικά, γιὰ τὴν Κρητικὴν ποίησιν τοῦ Κορνάρου καὶ τοῦ Χορτάτη, γιὰ τὰ παλιὰ παραμύθια τοῦ λαοῦ μας, γιὰ τὸν Διονύσιον Σολωμὸν τὸν Ἀνδρέα Κάλβο, τὸν Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη, τοὺς Ἑπτανησίους ποιητάς, τὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη, τὸν Βιζυηνὸ καὶ τὸν Κονδυλάκη. Γιὰ ν' ἀναφέρω μερικὰ ὀνόματα καὶ μερικὲς χρονολογίες.

Ἄλλὰ ὅ,τι θέλγει περισσότερο στὸ βιβλίον αὐτό, εἶναι, ἐπαναλαμβάνω τὸ στυλ του ποὺ τὸ κάνει νὰ διαβάζεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ἀσκόνταπα. Γιατὶ ὁ Ἄριστος Καμπάνης ἔχει λύσει ἀπὸ καιροῦ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα κατὰ ἓνα τρόπο συντηρητικὸ καὶ παραδειγματικὸ, ἀποφεύγοντας ἔντεχνα ὅλες τὶς ὑπερβολὰς τῶν ὑπερδημοτικιστῶν καὶ ἀπορρίπτοντας μὲ ἐπιμονὴν κάθε στοιχεῖο ἰδιωματικόν.

Γι' αὐτὸ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λέγῃ :

« Ἡ λογοτεχνία μας εἶναι φτωχὴ ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἀγαποῦμε. Ἡ με-
 » γάλῃ τῆς ἀρρώστεια, ποὺ τὴν παραλύει, εἶναι ἡ ἀγλωσσία, δηλαδὴ ἡ πολυγλωσ-
 » σία. Ὑπερκαθαρεύουσα, καθαρεύουσα, ὑπερδημοτικὴ μία σύγχυσις φρενῶν,
 » μιὰ Βαβέλ. Ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὕτη προσπαθοῦμε νὰ βγοῦμε, ν' ἀποκτή-
 » σουμε ὄργανο ἐκφράσεως ὅσο μπορεῖ πιὸ ἐνιαῖο, καθαρὸ, ἑλληνικόν. Χωρὶς συ-
 » νεννόησι μεταξὺ μας, χωρὶς κοινὴ θέλησι. Χωρὶς ν' ἀποκτήσῃ γλωσσικὴ ἐνό-
 » τητα ἢ παιδεία μας, δὲν θὰ φτάσουμε στὴ λογοτεχνικὴ ἀκμὴ ποὺ ἔφτασαν
 » τόσα μεγάλα καὶ μικρὰ ἔθνη».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΦΥΣΙΚΗ. — Ἐπὶ τῆς πορείας ὑπολογισμοῦ ἐνισχυτρίας εἰς τάξιν Γ, ὑπὸ Μ. Ἀναστασιάδου καὶ Ο. Χολογούνη. — Ἀνεκονώθη ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μαλτέζου.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν λυχνίας ὡς ἐνισχυτρίας ἰσχύος εἰς τάξιν Γ ἀναχωροῦμεν συνήθως ἐξ ἀριθμοῦ δεδομένων τὰ ὁποῖα ὁ κατασκευαστὴς χαρακτηρίζει ὡς τυπικὰ δι' ὁμαλὴν λειτουργίαν. Τὰ δεδομένα ταῦτα, ὡς δίδονται, ἔχουν ἀνάγκην ἐπεξεργασίας διὰ νὰ καθορισθοῦν δι' αὐτῶν τὰ χρήσιμα στοιχεῖα ἐκμεταλλεύσεως τῆς λυχνίας ἢτοι τὰ στοιχεῖα τοῦ κυκλώματος ἐξόδου, ὡς καὶ εἰσόδου.